

О. М. Кузь, Д. С. Коротков

Харківський національний економічний
університет імені С. Кузнеця

ПОЛІТИЧНА ІНТЕРНЕТ-СОЦІАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ

9 липня 2009 р. за наказом № 642 Міністерства освіти і науки України більшість дисциплін соціально-гуманітарного циклу були виключені зі списку обов'язкових для вивчення у вітчизняних університетах усіма студентами-бакалаврами [2]. Серед цих дисциплін опинилась й політологія. Можна було з упевненістю говорити про те, що була зроблена спроба, з боку політичної еліти того часу, згортання демократії.

Виключення політології з дисциплін, що потребують обов'язкового вивчення в університетах, небезпечна тенденція. Особливо враховуючи той факт, що вся навколишня сучасна «соціальна реальність» – це значною мірою продукт зусиль і досягнень соціальних наук, і політології як однієї з них. Адже ці науки, виникнувши/відродившись, як реакція на появу «радикальної ситуації свободи» наприкінці XVIII століття, за часів Французької революції – стали тим способом, за допомогою якого передова частина європейського інтелектуального класу почала розмірковувати про світ і суспільство. Соціальні науки стали інструментом, що забезпечував перетворення традиціоналістської політики і старих постмонархічних інституцій – на відкритіші та більш демократичні. Спочатку в Європі та Північній Америці, а потім і в усьому світі. Саме ситуація невизначеності, невпевненість у завтрашньому дні, невідомість майбутнього – породили в той час свободу. А з нею й соціальні науки.

Політологія – це головний інструментарій політичної соціалізації молоді, який може досить виважено й неупереджено пояснити молодим громадянам: у чому полягають їх права й обов'язки перед державою? Що таке ця держава й політика? Що таке демократія, і в чому відмінність її від

інших режимів? Як діяти для реалізації своїх громадянських прав? Як не піддатися на партійні та мас-медійні маніпуляції? Країна не може бути вільною, якщо її громадяни нічого не знають про демократичні фундаментальні засади. Нажаль, після революції Гідності 2014 р., ситуація в кращу сторону не змінилася. Політологія перестає бути для більшості студентів України головною платформою політичної соціалізації. І поступово її місце займає інтернет-соціалізація.

Політична соціалізація молоді розглядається за аналогією із загальним процесом соціалізації як процес включення людини до політичної системи. Проте слід зазначити, що семантично термін «політична соціалізація» англійською мовою означає процес або діяння, спрямовані на об'єкт, який при цьому має пасивну роль [1, с. 82]. Особливістю сучасних українських реалій є те, що політична соціалізація молоді відбувається в умовах трансформації самого суспільства. Формуються нові суспільні відносини, утверджується інформаційне суспільство і на цьому розломі надзвичайно важливо, які цінності засвоїть українська молодь. Широке та безперешкодне застосування інформаційних технологій, зокрема Інтернету, є одним з основних проявів інформаційного суспільства. У ньому зростає рівень свободи та усвідомлення людиною своїх можливостей, які провокують індивіда інколи на емоційні та необдумані дії.

Об'єктом політичної інтернет-соціалізації є молодь, яка піддається впливу різних інтернет-спільнот. Це обумовлено тим, що молодь вважає за краще отримувати інформацію саме з мережі Інтернет, а не з інших джерел. Вона вважає, що інформаційні ресурси Мережі найменш заангажовані, а також рідше піддаються цензурі. Варто відзначити, що доступний і зрозумілий інтерфейс глобальної мережі призвів до того, що молодь включається в соціальну інтернет-діяльність в більш ранньому, в порівнянні з попередніми поколіннями, віці.

Існують величезні й небезпечні ризики інтернет-соціалізації. У політологічному дискурсі є думка, згідно з якою глобалізація - це цілеспрямована політико-економічна доктрина домінуючих в світовій політиці країн. В даному контексті можна прирівняти процес глобалізації до соціалізації, тобто, якщо в рамках соціалізації всередині однієї держави індивід вступає в суспільство, засвоюючи його цінності, норми і правила, то в світових масштабах на місце індивіда встає окрема держава, а в якості кінцевої мети інтеграції виступає світове співтовариство. У той же час державу можна розглядати і як посередника між світовою спільнотою і індивідом. Держава трансляє особистості глобальні «правила гри» в різних сферах людської життєдіяльності: соціальній, культурній, економічній і політичній. Одним з інструментів трансляції є Інтернет. Але якщо своя держава в звичайній реальності політичного простору не займається політичною соціалізацією молоді, то знайдуться інші «транслятори» політичних цінностей. І в цьому головна загроза для стабільності суспільства, тому що політична інтернет-соціалізація молоді в умовах глобалізації полягає, по-перше, в можливості прийняття абсолютно будь-яких існуючих політичних норм, цінностей, позицій, світоглядів і, по-друге, політична інтернет-соціалізація має фактично необмежені інструменти і канали отримання інформації, а також її тиражування та пропаганди.

Література

1. Голішевська А. В. Інтернет як агент політичної соціалізації молоді: загрози та перспективи /А. В. Голішевська // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. - 2012. - Вип. 8. - С. 81-83.

2. Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента [Електронний ресурс} - Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/4283/